

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjav vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Delegacije.

BUDIMPEŠTA 27. Predsednik vit. Madayski je otvoril seje ob 10. uri 10 min. Po prečitanih deželnih ulegah je dobil besedo del. Dobernigg, ki je rekel, da zboruje letos za časa zasedanja delegacij več deželnih zborov. V vseh teh deželnih zborih sede ob enem členu delegacije.

To je nezgodno stanje, kar smatra naravnost kakor protustavno. Govornik torej vpraša predsednika, ne smatra li tudi on to kakor protustavno in hoče li delati na to, da se razprave delegacij povsipejši in če možno še tekom tega tedna zaključijo, da se zamorejo členu deželnih zborov udeležiti še sklepnega delovanja domačih zastopstev, ki so takrat radi predstojčega razpuščenja posebno važna.

Govornik je končno vprašal predsedstvo, se hoče li s tozadevnimi faktorji početkom bodočega leta sporazumeti, da se napravi parlamentarni delavni program.

Predsednik je odgovoril, da ni v državnih temeljnih zakonih nikakega oporišča za trditve, da je istočasno zasedanje deželnih zborov in delegacij protustavno. Priznati mora pa, da je istočasno zasedanje delegacije z drugimi zastopstvi gotovo neprilichno in prizadeva velikih težkoč. To se je tudi v resnici pokazalo na letošnjem zasedanju delegacij. Pripravljen je torej, kolikor je na njem ležeče, delovati na to, da ne bo v bodoče delegacija zborovala istočasno z drugimi zastopstvi.

Kar se pa tiče povsipeševanja delovanja delegacije, se je predsedniku že privatno od več strani izrazilo tako željo. S svojega stališča popolnoma odobruje to željo, in kar se od njegove strani tiče, stori gotovo vse, da se tej želji ugodí.

Na to je delegacija prešla na dnevni red, to je na razpravo o proračunu ministerstva za unanje stvari.

Poročevalec markiz Bacquehem je izjavil, da se je v odsek razpravljaj o aneksiji Bosne in Hercegovine. Odsek je ta korak in postopanje unanje politike odobril. Govornik je omenil bojko avstrijskega blaga in Lloydovih ladij v Turčiji in manifestacij v Belemgradu. Zadovoljstvom je treba pozdraviti, ako se je monarhija neposredno pričela pogajati s Turčijo v svrhu sporazumljenja. Ako so se za hip ta pogajanja ustavila, je vendar nade, da se jih bo nadaljevalo in povoljno zaključilo, ker hoče monarhija živeti s Turčijo v prijateljstvu. Konečno je poročevalec priporočal, naj delegacija vsprejme proračun.

Del. Šušteršič je pričel svoja izvajanja v slovenskem jeziku in je nadaljevanje nemški pozdravil aneksijo Bosne in Hercegovine. Odločno je pobijal trditve, češ, da se je z aneksijo Bosne kršila berolinska pogodba; tudi nasproti Srbiji in Crnogori se ni z aneksijo kršila nikaka pogodba, ker ni bila v tema deželama sklenjena nobena pogodba.

Govornik je prešel potem na jugoslovansko vprašanje in izjavil, da želi le eno rešitev tega vprašanja z monarhijo in z dinastijo, ker bi taka rešitev jamčila Jugoslovanom lepšo in sijajnejšo bodočnost.

Čestitaj je ministru za unanje stvari na mirnem vedenju monarhije nasproti burnim dogodkom v Srbiji in v Crnogori, in da se

je posrečilo zboljšati slabe odnošaje do Bolgarske. Bodočnost monarhije je obenem bodočnost jugoslovanskih balkanskih narodov. Ti so tesno združeni z zgodovino monarhije in morda pride čas, ko uvidejo ne le Bolgari, ampak tudi nam bliže sorodni Srbi, da je najskrajnejše jamstvo za svobodni razvoj jugoslovanskih narodov na balkanskem polotoku balkanska federacija pod vodstvom naše monarhije. Govornik je zaključil: Monarhija zaslučuje, mesto na solcu, njej se pristoji izlasti mesto na solcu slovanstva, in to mesto tudi zavzame. (Pohvala.)

Del. grof Latour je rekel, da je bila aneksija Bosne nujna potreba. Govornik je rekel, da bo Evropa zopet pričela ceniti monarhijo, ako ostanemo tako mirni in trdni kakor doslej.

Sedanja opazovanja okoli nas, je govornik nadaljeval, morajo prepričati vladu in delegacije, da je močna unanja politika brez močne armadne politike stvar nemogućnosti. Prva in najsvetejša naloga je, da ojačimo vojsko in mornarico. Vzhic haški konferenci, mirovnim programom in parlamentarnim unijam smo še daleč od časa, ko bosta mednarodno pravo in zakon varovala mir. Kdor hoče pravico in pred vsem kdor hoče ohraniti pravico, mora imeti tudi moč in jo uporabljati. (Pritrjevanje in živahna pohvala.)

Del. Klofač se ne more strinjati z radošjo, ki jo je baron Aehrenthal povzročil s svojim izstopom iz pasivnosti avstroogradske politike. Avstrija se je teh dni bolj nego kdaj podala v roke Berolina in to mora navdajati Slovane z bojaznijo.

Govornik je rekel, da se toliko v Avstriji kolikor na Ogrskem Slovane nazaj politika, radi česar se ne more od njih pričakovati, da bodo še nadalje stvaljali nemški in madjarski politiki na razpolago svoj denar in svojo kri, da se jih bo še nadalje tlačilo. Govornik je pojasnjeval aneksijo Bosne in Hercegovine in je označil isto kakor enostranski in nasilen čin, ki je tudi v nasprotstvu z mednarodnimi določbami. Izjavil je, da bo glasoval proti proračunu. — Potem, ko je govoril še baron Oppenheimer, je bila razprava do 2 in pol ure pop. prekinjena.

BUDIMPEŠTA 27. Ob 2 in pol uri je bila seja zopet otvorjena. Del. Biankini je pripomnil, da stoji Evropa še vedno pod utisom zgodovinskega dogodka, ki ga je habsburška monarhija izvršila z diplomatskim mahom ne oziraje se na berolinsko pogodbo in na dežele, ki so na aneksiji najbolj zainteresirane. Posledice tega je težko predvidjati. Hrvati morejo le želeči, da enkrat za vselej preneha osmansko gospodarstvo na Balkanu. Govornik je obžaloval, da se je monarhija odpovala sandžaku. Bilo bi pametneje, da bi se Srbijo s tem pomirilo, da bi se gje bilo zagotovilo čisto srbski del sandžaka. Hrvatska ima neovržno pravico do Bosne. Zahteve Ogrske so brez podlage. Sedaj bi bila priložnost, da se slovansko vprašanje temeljito uredi, ako se istorodne dežele na jugu monarhije združi na podlagi hrvatskega državnega prava. Merodajni krogi bi morali vso pozornost obrniti na barbarsko stanje v Hrvatski, ki je postalo pod turškim gospodarstvom bana barona Raučka naravnost nezgodno.

Na to je povzel besedo minister za unanje stvari baron Aehrenthal ter podal pojasnila na pripombe glede delovanja konzul-

latov, poljedelskih poročevalcev, položaja poljedelskih delavcev v Prusiji in delovanja diplomatske službe. — Rekel je, da se v prihodnjem letu izvrši reforma diplomatskega izpita. Nekoliko pripomb je padlo tudi glede malega števila neplemičev v avstroogrski diplomaciji. Minister je izjavil, da pri vsprejemanju mladih gospodov se se vprašuje po rodovniku, marveč izključno po kvalifikaciji, in med temi jih je veliko število z navadnim meščanskim imenom, in vrhutega so ustopili taki gospodje, ki so tekom svoje kariere dobili plemstvo, in ki se jih torej sedaj ne nahaja več pod njihovim meščanskim imenom.

Minister je nadaljeval: Sedaj preidem k političnim vprašanjem sedanosti in stališču, ki je tozadevno zavzemlje vlada. Najvažnejše vprašanje, o katerem se sedaj bavimo, je

konferenčno vprašanje.

Povdarjal sem že, da nimamo načelno proti konferenčni ideji ničesar prigovarjati. Zmotoma se je to mnenje večkrat razširjalo tukaj in tudi v inozemstvu. Mi smo, ako se nam omogoči, pripravljeni to misel uresničiti, ker hočemo čim prej odstraniti sedanjo napetost.

Mi ne stojimo nikakor na stališču, da se Bosno popolnoma izpusti iz programa. (Del. Redlich: Čujte! Čujte!). Cesar pa seveda ne moremo dopustiti, je, da se o izvršenem dejstvu suverenosti ne razpravlja na konferenci. (Pritrjevanje). Mi ne bi imeli ničesar proti temu, da vzame konferenca povodom revizije berolinske pogodbe to na znanje in da konstatuje izvršen čin glede Bosne in Sandžaka. —

Pojavilo se je tudi geslo kompenzacije. Ta izraz ni primeren, ker ni našemu tridesetletnemu posestnemu stanju ničesar prirastlo. (Pritrjevanje). K večemu bi se moglo o tem govoriti z ozirom na Turčijo. Kompenzacija — da se poslužim tega izraza — na to stran smo izvolili dobrovoljno, ker smo se odpovedali vsem pravicam na Sandžak. O kaki kompenzaciji na kako drugo stran ne more biti govora. (Pohvala). Upamo, da se bo v Carigradu vpoštevalo naše namere in prožilo roko za prijateljski sporazum. To hočemo doseči in sicer v interesu, da se čim prej uresniči konferenčna ideja. Naša tozadevna pogajanja s Turčijo niso prekinjena, marveč sedaj le počivajo.

Danes sem prejel od poslanika v Carigradu brzojavko, v kateri poroča, da je tudi turška vlada mnenja, da pogajanja počivajo. Naglasiti moram, da se na teh pogajanjih ne gre za meritorna vprašanja. Mi se nismo pogajali o dejstvih utelesenja Bosne in Hercegovine, marveč le za sporazum s Turčijo in da olahčamo misel na uresničenje konference.

Glede bojkota avstrijskega blaga je minister rekel, da je tozadevno storil v Carigradu primerne korake in da bojkotno gibanje že ponehuje toliko v Carigradu kolikor tudi v pokrajinskih mestih. Velika težava v tem oziru je seveda še v Solunu, pravem središču vse bojkotne akcije, vendar je upati, da se v kratkem tudi tamkaj obrne na bolje.

Minister je potem omenil odnošaje med Turčijo in Bolgarijo, dogodkov v Srbiji, podpore, ki jo dobiva Avstrija od strani zaveznikov Nemčije in Italije in odnošaje v monar. do drugih držav, Rusije, Francije in Anglije. Konečno se je minister zahvalil govornikom, ki so govorili o bosanskem vprašanju in o un-

nji politiki v odseku in na plenarni seji. Konecem je minister prosil, naj delegacija vsprejme proračun, Živahna pohvala je sledila ministrom izvajanjem.

Za ministrom so govorili del. Dzieduszycki, Wolf, Ceglinski, Pittoni in dr. Redlich.

Deželnozborske volitve v Dalmaciji.

ZADER 27. Na volitvah za deželni zbor so zmagali kandidati „Hrvatske stranke“ Jvčević, Radić, Katnić, Marović, Tresić, Kunjašić, vitez Vuković. Od pravašev: Drinković, Mladineo, Prodan, Matorina, Vuković in Simunić. Od Srbov: Bajiak, Bakotić, Kulišić, Mitrović, Simić in Srzentić. Smodlakovci so popolnoma pogoreli.

Prestolonaslednik Gjorgje na Dunaju.

DUNAJ 27. Sinoči ob 6. uri je prispel semkaj srbski prestolonaslednik Gjorgje in je s svojim pobočnikom stopil iz kupeja ter odšel v „Hotel Franz“, kjer je naročil večerjo za 8. uro.

Po večerji je prestolonaslednik obiskal soprogo ruskega konzula Sergeja, pl. Serbejeva, ki je stanovala v istem hotelu. Skupno sta se potem odpeljala na severni kolodvor. Z istim vlakom se je imel odpeljati na lov prestolonaslednik Fran Ferdinand. V zadnjem hipu je prišel nalog, da se vlak razdeli. In prestolonaslednik se je odpeljal Fran Ferdinand deset minut pozneje.

Povodnji in tajfuni.

MANILA 27. (Nem. kab. družba). Zadržne povodnji in tajfuni so napravili veliko škodo. 500 ljudi je izgubilo življenje.

MAROKO.

DUNAJ 27. Avstro-ogrsko vlada je odobrila francosko-špansko noto.

Izvolski.

BEROLIN 27. Ruski minister za unanje stvari Izvolski je sinoči odpotoval v Petrograd.

Grški kralj v Parizu.

PARIZ 27. Predsednik Fallieres je priredil na čast grškemu kralju obed.

Tokio 27. (Nem. kab. družba). Umrl je bivši minister vojne mornarice Jamamoto.

DOGODKI NA BALKANU.

Ministerska kriza v Bolgarski?

Notri v slavnostno simfonijo zbog proglašenja neodvisnosti Bolgarske je zahreščal glas o nastopivši ministerski krizi v Sofiji. Ministerstvo je zašlo v nesoglasje z novim kraljem: prva bristkost v kupu veselja. Vzrok nesoglasju je ta-le:

Ministerstvo je zašlo v stisko. Kakor znano je ministerstvo nastopalo jako vojevito in je opetovano in odločno izjavljalo, da ne odneha od svojega stališča, ki je je zavzelo glede vprašanja železnice in vzhodno rumeljskega tributa. To je: Bolgarska ne plača nikake odškodnine. Kakor znano pa je kralj v svojih izjavah ubiral mileje strune in je izjavljaj, da je Bolgarska pripravljena za pogajanje. Ministerstvo je prišlo torej pred alternativo: ali pokoriti se kraljevi volji in opnehati, ali pa mobilizirati za vsako ceno in napovedati Turčiji vojno. Da se reši iz te zagate, je ministerstvo Malinov ubralo že znano in dobro izbojeno pot: podalo je svojo demisijo.

Kamorkoli je pogledala s svojim radovednim in bistrim ženskim očesom, od nikoder ni mogla zapaziti, da bi pretila njenemu soprogu kakoršnakoli nevarnost za življenje. Nikjer ni videla nič strašnega, nič pretečega.

V čolnu se ni vozil; zatorej se ni bilo bati, da se utopi. S konji se ni vozil; zato je nemogoče, da se zvrne, ali kam pade. Na lov ne hodi; zatorej se ni bati, da se ustrelí. Ako bi se pripetil požar; takrat bi gotovo ubežali in se rešili.

Nazadnje pa, saj je ona vedno v njegovi bližini. Česa bi se bilo bati njemu, ko je vendar ona vedno pripravljena žrtvovati svoje življenje za njegovo?

Zato pa je vedno spremljala kakor senca svojega soproga in se ni oddaljila od njega ni za korak.

Slednjič je nastopil tudi 16. april.

Z nekakim boleznim nemirom, davi skrivaj, je gledala ta dan svojega soproga in vzdahnila slednjič z olehčanim srcem.

Tega dne je bil njen soprog tak, kakor prejšnje dni, ko se ni niti domislil prerokovanja. Bil je tega dne ljubezniv, zgovoren in nič mu ni otemnevalo njegovega mirnega obličja. Videti je bilo, kakor bi se bile tega lepega, jasnega, pomladanskega dne razkropile vse njegove težave, slutnje, strah in lakrbi. (Konec pride).

PODLISTEK.

Vedeževalka.

(Povest; ruski pisal A. K. Lebedev)

Poslovenil Al. B.—c.

„Mislila sem, bog zna, kaj da je! In ali je bilo vredno iz tacihi znanosti napravljati si tolikih skrbi? Koliko sem se vendar mučila, ko sem te gledala v toliki bridkosti! Kaj sem vse prestala od onega časa, odkar si se ti tako izpremenil!“

„Je-li mogoče, da priznavaš ti kak resen pomen takemu vedeževanju?“

„Da, prav nikakega pomena nisem pripoznaval temu vedeževanju, dokler nisem izvedel zgodbe o Krauseju. Od onega časa pa seru aklepal, da če se je prerokba enemu tako natančno izpolnila, izpolni se gotovo tudi drugemu.“

Glej, jaz sam, z lastno roko nisem mogel samemu sebi napisati več ko štiri leta življenja takrat, ko sem bil z Krausejem pri oni večji. Na zadnje je morda vse to le otročarija, toda pozabiti — ne misliti na to zazdaj ne morem, — četudi bi rad.

Vem smto to, da ta mora, ta kamen me

bo davil ves čas do 16. aprila, kajti onega dne izteče štiriletni rok onega prokletega vedeževanja. Potem pa se odahnem svobodno; sam s teboj se bom smejal vsemu temu, med tem ko sedaj pri najboljši volji ne morem tega storiti.“

Nasvetovič objame soprogo in nista več govorila o tem.

Od tega dne je bil nekoliko mirnejši, zgovornejši, priljudnejši, in bolesta zamljlenost se je redkeje pojavljala pri njem.

Mej tem je potekal čas.

Proti koncu meseca je jel kopneti sneg. Led na Volgi se je začel tajati in voda je valila ogromne ledene kepe z velikim šumom in groznim ropotom po svoji strugi. Noč in dan se je razlegalo po svežem pomladanjem vzduhu kričanje vračajočih se ptic selilk, katere so prihajale s toplega juga.

Povsod je poganjala sveža zelena trava, in med njenimi bilkami so se belili snežni zvončki in rumenili dišeči jagličji. Nežni, mladi brat je jel pokrivati polagoma drevju popje in mladike.

Po cele ure je prebil Nesvetovič v svojem vrtu, sam ali s svojo soprogo, vseleč se nanovo oživele prirode po celi okolici, katera je bila že stoletja last njegove rodbine.

Iz udobne senčnice koncem vrta se je razkrival krasen razgled na široko Volgo in njene bregove.

Kralj sicer ni še vprejel demisije, ali smatra se za gotovo, da jo vprejme v najkrajšem času. Sodi se, da po odstopu te vlade, ki si je se svojim prejšnjim nastopom tako rekoč zaprla pot do konferenčne mize, pride do kakšnega sporazumljenja s Turčijo. Ministerstvo, ki bo sledilo, ne bo imelo vezanih rok.

Tako poročajo preko Pariza. Direktno iz Sofije pa oporokajo tem vestem o nesoglasju med vlado in kraljem in baje tudi ministersko krizo.

Srbska deputacija v Petrogradu.

Kar vidi se, koliko je nemšč. listom na tem, da bi zmanjšali pomen potovanja srbske deputacije v Petrograd. Kar videli so že, kako je toli obsovaljena Srbija osamljena, zapuščena od vseh, osramočena. Ali dejstvo stoji, da je deputacija odšla v Petrograd in da bo tam prisrčno vsprejeta. To dejstvo tehta več, nego vsa zavijanja, sumničenja in prazni dovrtipi po nemški žurnalistiki. To dejstvo govori, da Srbija ne bo tako zapuščena, kakor so želeli slavofohi vse Evrope.

Bivši minister Pašić, ki je tudi član deputacije, so je izjavil o nalogu deputacije nasproti nekaterim novinarjem na Dunaju, kjer se je deputacija nekoliko zaustavila:

„Na potu smo v Petrograd polni zaupanja. Nosimo cerju lastnoročno pismo kralja Petra, v katerem prosi kralj, naj Rusija posreduje proti aneksiji Bosne-Hercegovine. — Aneksija pomenja nasilje na berlinskem traktatu in nad vsaki dvom zvišena je pravica Srbije, da kaj stori v preprenenju aneksije. Za sedaj je za Srbijo velik uspeh že to, da se jej je posrečilo motiti direktna poganjanja med Turčijo in Avstro-Ogrsko.“

Te izjave so naraven izliv užaljene narodne duše in zato jih tudi umevamo. Ali izpregovorili smo tudi že odkrito besedo na adresu Srbov: naj ne tirajo katastrofalne politike brez upa do uspeha; naj ne tirajo domovine v nesrečo, ko ni nikake nade, da bi dosegli postavljeni si cilj. Raje naj domov vsprejmo položaj in naj v okvirju nove situacije skušajo energično braniti interese Srbije in s tem vsega jugoslovanstva. Ali, četudi inamno prepričanje, da vsi protesti proti dovršenemu činu aneksije ostanejo brez praktičnega efekta, vendar ostaja potovanje deputacije v Petrograd političen dogodek prvega reda na reševanju balkanskega vprašanja kakor viden znak, da bo Srbija imela mogočne zaslombe na brambi svojih interesov v okvirju novega položaja!

Tako je in naj pišejo slavofohi listi, kar hočejo.

Potovanje minisira Milovanovića.

Iz Belegrada poročajo: Potovanje ministra za unanje stvari Milovanovića je prineslo dvojno razočaranje. Dr. Milovanović je upal, da ga v Berlinu ne vsprejme le državni kancelar, ampak tudi cesar Viljem, in nobena teh nad se ni izpolnila. Milovanović odpotuje v London. Gotovo je, da ga vsprejme sir Edvard Grey. Vendar se srbski minister nadeja, da ga vsprejme tudi kralj Edvard.

Iz Črnegore.

CETINJE 27. Prestolonaslednik Danilo je odpotoval v Pariz, da stopi tamkaj v stiko s političnimi krogi in da raztolmači stališče in želje Črnegore oziroma na preobrat na Balkanu.

Iz Bolarije.

SOFIJA 27. Ministerski predsednik Malinov in ves kabinet sta podala ostavko. Car Ferdinand pa ni ostavke vsprejel in je prosil kabinet, da ostane v službi, dokler se ne reši proračun. Razlog ostavki je, ker se nahaja kabinet v dilemi, ali da popusti v vprašanju vztočnih železnic ali pa da napove Turčiji vojko.

TURČIJA.

CARIGRAD 27. Kakor poroča „Ikdan“, se odgovor porte na konferenčni program odpošlje danes turskemu poslaniku v London.

CARIGRAD 27. Reakcionarca Ali in Imai, ki sta uprizorila znane demonstracije pred Jildizom in pred neko mošejo, sta bila obsojena na smrt.

CARIGRAD 27. Na podlagi avtentičnih poizvedovanj „Ikdan“ odločno dementuje vest, da so Srbi zahtevali 18 km širok pas Bosne.

Organ mladoturškega odbora „Šuraj Ummet“ dementuje z enako odločnostjo poročilo, da hoče Srbija zasedati sandžak. Oba lista označata ta poročila kakor tendenciozna.

CARIGRAD 27. Veliki vezir je sporočil včeraj raznim diplomatom, da je odgovor porte na načrt konferenčnega programa že izgotovljen in da se ga kmalu odpošlje.

CARIGRAD 27. Uprava državnih dolgov. „Dette publique“ je včeraj izročila porti spomenico, v kateri omenja pravice uprave državnih dolgov na bolgarski tribut, na vsotočnorumelijske prihodke in na prispevke, ki bi jih morale dajati za turški državni dolg Grška, Črnagora, Srbija in Bolgarija. Spomenica pravi, da dolguje Bolgarija nad 300 mil. frankov.

Izjave velikega vezirja.

Veliki vezir Kiamil paša je dopisniku pariškega „Tempsa“ v Carigradu izjavil, da so pogajanja z Bolgarsko na dobrem potu. Bržkone pridejo kmalu zopet odpotniki iz Sofije, pripomnil je veliki vezir, in je smejaje se dostavil „morda tudi knez sam“. — Kiamil je potem izjavil, da je srbskemu odpotniku Stojanu Novakoviću, dospelemu v Carigrad, priporočil največjo zmernost.

Dogodki na Balkanu in Italiji.

Italijani vseh strank so svojega ministra zunanjih stvari Tittonija hudo napadali, ker je menda zamudil o priliki aneksije Bosne in Hercegovine tudi za Italijo kaj pridobiti. Oficijozna „Tribuna“ ga brani in zaključuje svoj dotični članek: „Nekateri vidijo da je sedaj ugodno prilika zahtevati odškodnino za Italijo. Zahtevamo le in negujemo željo, da dobi Italija enkrat urejene meje na vzroku (tu meni neodrešene dežele: Primorje z Istro in Dalmacijo.) Ali mi ne moremo danes zahtevati to kod odškodnino. — In to že zato, ker nismo imeli ničesa pred berlinskim kongresom in, če ne bomo danes nič imeli pomeni to samo, da nismo nič pridobili in da smo pri starem. — Ali kdor hoče biti jasnih pojmov in nepristranski, mora priznati, da smo po sedanjih vladni prišli napram velsilam do malo več respektu, in s tem, da smo pripomogli k neodvisnosti Novega Pazarja in več svobode za Črnegoro, smo pridobili za druge neposreden dobiček, a tudi za nas malce posrednega dobička vsled aneksije.“

Sicer pa je koristno pripomniti še enkrat, da to vedno prežanje na ugodni slučaj, da bi kaj pridobili od sosedu in posebno če je isti naš zaveznik ne da bi sami imeli dovolj ostrih nohtov in grabelj, da bi isto pograbiti in junaško obdržali, dovaja do tega, da nas snatrajo za sumljive in šibke; kar tudi škoduje naši zvezi. „Šibki smo glede orožja, šibki, ker smo sumljivi zavezniki; poskrbimo častneje svoje interese s tem, da se kažemo mirne, ravnodušne, a ne čez mero ambiciozne. Skrbimo tudi za svoje oboroženje, da bomo vsaj močni.“

Tu bi bilo primerno spomniti, da je za slučaj aneksije irredentovska stranka pri nas kakor onkraj luže nestrpno pričakovala, da se urede državne meje ob Italiji to je da se reši vprašanje jadranskih pokrajin v zmislu irredentističnega programa. — Posebno trenitski politični list rdeče barve ne more prenašati te zamude, ki jo pripisuje ministru Tittoniju, videč da v bodočem kongresnem programu ni duha ne sluha o irredentističnih zahtevah. Italijani so pač naivni politiki.

Gad na prsih.

I.

Po letošnji slovanski konferenci v Pragi je slovanski svet kaj neprijetno dirnila vest, da na ruskem Poljskem ni bila dovoljena ustanovitev češke javne šole in da je bila ustanovitev privatne češke šole v Lodžu (kjer se nahaja številna češka kolonija) dovoljena samo s pogojem, da bo poučevalni jezik ruščina in češčina da se bo poučevalo samo kakor predmet. To kratko ali pomembno vest so dopolnili nekateri listi z opombo, da se nemško šolstvo ne srečava v slovanski Rusiji s takšnimi zavirami, temveč naopak, da se mu le preveč hodi vstric. Umevno je, da ta passivum v knjigi slovanske vzajemnosti ni možno pripisati na drug račun, nego na rovaš oficijelne Rusije, ki še dolgo ni spregledala ter ogreva na svojih prsih gada, ki že sedaj pomalo, ali košček za koščkom, nenasično požira in davi v carstvu, kar se da.

Da bližje objasnimo kratkovidnost korakov ruske politike in sosehno nje protežiranje Nemcev na škodo Slovanov, načrtam v kratkih obrih razvitek nemškega življa posebno na ruskem Poljskem, sosedujočim tesno s kraljestvom Pruskim in z nemškim imperijem. Citatelj pa si lahko objasni, zakaj v Lodžu ni bila dovoljena javna češka šola in ob enem spozna, da Nemci v kraljestvu Poljskem ne ogrožajo le Poljakov, ki so močna podpora bratom v državi pruski, temveč da se tudi velika ruska država vsled kratkovidnosti vladnih politikov izdaja v plen „Drangu nach Osten“.

O tej nevarnosti za rusko državo se nam pojmi šele razbistrijo, ako zgodovinsko promatramo prodiranje Nemcev na Rusko. Od dob Petra Velikega in Katarine smatrali so Nemci Rusijo za velik kolonizacijski teren. Ne samo na Baltu, temveč tudi na Volgi, v Besarabiji in na Krimu so naseljeni stotisoči nemških kolonistov, ki ohranjajo svojo narodnostno individualnost. Nemci dodajajo Rusiji kapitale, industrije, državne priprave, da celo plemstvo. Mimo tega prepravljajo nemška industrija Rusijo s svojimi izdelki, ker ne nahaja zadostnih ovir v obrambni carini, kajti Rusija si doslej ni znala vzgojiti domače industrije. Da je Nemcem danes že težko v njih mejah, ni potreba dokazovati posebej. Izlasti nemška industrija potrebuje nujno nemško tržišče in si je tudi osvaja. In to tržišče, te pozicije je treba „utrditi“, kar se izvršuje zanesljivim načinom, namreč s slabljenjem Rusije in nje tvarjajočih zmognosti. Zanimivo je, kako se v tem poželjenu nemške razpenjivosti izraža poljski glas. „Nemčija — pravi St. Gorski v „Swiatu Slowianskem“ — pripravljajo podkope proti celoti ruske države, pripravljajo se, da se v nedolgi bodočnosti polasti kraljestva Poljskega, Baltiških provincij in morda daljših dežel. Ali uradna Rusija ne vidi, noče videti nemških naklepov, proglasi jih tolikrat nepokrito po uradnih, državnih osebah v Berlinu. Dokler bodo na čelu ruske birokracije Nemci, razni — bergi, — steini, — geri, — stessli, — bachsi — in rechi — dotlej uradna Rusija ne bo umevala nevarnosti. Ne spozna, kaj jej grozi,

dokler vojske pruskega kralja ne zasedejo ozemlja sedanje ruske države.“

Tako sodi poljski publicist Gorski. Sočasno trdi oficijelni nemški pisatelj, vladni svetnik in uradnik državne statistične pisarne v Berlinu, Rudolf Martin, v svoji publikaciji „Cesar Viljem II. in kralj Edvard“, da „ne preteče niti 20—30 let, in nemško gospodstvo se razprostre notri za Bagdad.“ In nemški publicist Erich Dombrowski (ponemčen Poljak) je napisal v berlinskem mesečniku „Die neue Rundschau“, da je nemška država učinila v tej smeri že obljubljen početek. „Na Finskem“, piše Dombrowski v članku „Nach Osten“, vzcvita nemški živeli, v varšavski guberniji je ministerski svet dovolil poučevanje nemškega jezika na ljudskih in srednjih šolah, v kraljestvu Poljskem rastejo nemške tovarne, tako, da je pot na na vzrok že na pol odprta. V „Preussische Jahrbücher“ pravi nacijski ekonom prof. Roscher, da je v bodočnosti potrebno, da Rusija postane Nemcem to, kar so jim nekdaj bili slovanski kraji ob Labi! In prof. Karol Jentsch meni, da je možno Rusijo premagati brez vojne, ako se pošlje v rusko ozemlje deset milijonov nemških kolonistov. Vemo, da je ta načrt deloma že izveden. Po statističnih izkazih prebiva danes v Rusiji dva milijona zavednih Nemcev, torej petina armade, ki je po Jentschu potrebna za nekrvavo osvojitve Rusije...

Motil bi se, kdor bi si domneval, da z ruska vlada sumljivo na dramatijsko predstražo nemškega „Dranga nach Osten“. Ruska vlada se niti ne briga, kakšne cilje zasledujejo te prednje straže. V kolikor pa jim posveča pozornost, je to vedno le blagohotno podpiranje nemškega življa, ki je v resnici dete protekcije ruskih vlad.

Volitve v Dalmaciji.

Včeraj so se v posestrimi Dalmaciji začele volitve za deželni zbor. Včeraj so volile kmečke občine. Demokrati d. r. a Smolčak, tega poznane prijatelja dalmatinskih italijanov, so doživeli popoln fiasko. S tem da hrvaška Dalmacija najboljši odgovor onim, ki iščejo svetovne slave v „oživljanju“ — mrtve fikcije italijanstva v Dalmaciji. (Glej brzojavke.)

Danes volijo mesta in velobdačenci. Smolčakovci bodo bili glavno bitko v Splitu proti županu Mihajloviću, ali zmaga jim ni gotova.

Dnevne vesti.

Imenovanje. Gospod Josip Knaflič, redaktor v tukajšnji filijalki c. kr. korespondenčnega biroja, je imenovan šefom novoustanovljenega bosanske hercegovinskega tiskovnega urada in filijalke korespondenčnega biroja v Sarajevu.

Moral je takoj odpotovati in nastopiti svoje mesto.

Čestitamo in ob enem izražamo svojo zadovoljstvo nad tem, da je naš človek imenovan na to častno in velevažno mesto.

Z njim je naš list zgubil vrliga sotrudnika. Gosp. Knaflič, ki si je pridobil častno mesto na slovenskem literarnem polju, je bil več let do zadnjega časa naš beletristični urednik in je kakor tak urejeval naš podlistek. Toliko v prevodih, od katerih so navedbi izšli v nakladi tiskarne „Edinost“, kolikor v lastnih spisih se je odlikoval po krasni, iztrebljeni, a ob enem poljudni slovenščini. Zato je umerno. da se težkim srcem poslavljamo od gosp. Knafliča.

Največji udarec je zadel z odhodom g. Knafliča naše Dramatično društvo. Od lani, ko se je ustanovilo stalno gledališče v Trstu, do sedaj je bil g. Knaflič njegov intendant. Širšemu občinstvu se odteguje umerjanje, kak velik pomen ima intendant za napredek gledališča. V naših razmerah pa zlasti zahteva tak posel skrajno energijo, dobro voljo, navdušenje za stvar, nešteto sitnosti, a plačilo je le zavest dobro storjenega dela. G. Knaflič se je z idealno vnemstvenostjo in neomajno nado v bodočnost lotil težkega dela organizacije in arhiviranja vodstva gledališča in smemo reči, da največja zasluga na dosedanjem častnem in razveseljivem napredku naše Talije gre ravno odličnemu intendantu. Ako si je kedaj s svojimi nastopom provzročil nespornuženja, je to ob takem poslu naravno; kdor ga je poznal, vedel je, kako pošteno misli. Zato bo njegovo ime nerazdružljivo vezano z zgodovino našega gledališča.

Členi našega uredništva so odhajajočega kolego spremili sinoči na kolodvor in mu voščili na slovo mnogo sreče v novi slovanski pokrajini naše monarhije.

Smrtna kosa. Včeraj popoldne je umrl po kratki, a hudi in mučni bolezni g. Mato Iveta, inženir zavarovalne stroke in uradnik tukajšnje „Jadranske banke“. Pokojnik je bil v 30. letu svoje dobe. Znanec in prijatelj je bil jako prijeten, ki si jih je znal na mah prisvojiti svojim finim in dostojnim vedenjem ter resno in blago besedo.

Ob svojih osebnih zvezah in socialnem položaju je obetal mnogo za slovansko stvar v Trstu.

Milemu pokojniku bodi lahka zemlja domača v Dubrovniku, ki vsprejme njegove kosti; užalosteni rodbini pa naše sožalje! (Dan pogreba naznanimo pozneje).

Seja mestnega sveta. Radi preobilice gradiva prinašamo poročilo o ponedeljski večerni seji mestnega sveta še-le danes. Seja,

XVII. po svojem redu, se je vršila pod predsedstvom župana dr. viteza Sandrinellija, kot vladni zastopnik je bil navzoč namestniški svetnik Lasciac. Seje se je vdeležilo 37 obč. svetovalcev.

Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnje seje sklenilo se dati upravnemu svetu občinske plinarne in elektrarne polno moč, zvišati že dovoljeni kontokorentni kredit za daljših 700.000 kron v svrhu razširjenja podjetja.

Nadalje se je sklenilo, od početka tekočega šolskega sveta povišati letno renumeracijo asistentov prostoročnega risanja na obč. višji realki, ki še nimajo izpita vsposobljenja, za K 75 za tedensko uro.

Brez debate se je vsprejelo nadalje načrt za graditev industrijalnega tira od postaje sv. Saba k mestni klavnici s stroškom K 116 tisoč, isto tako zvišanje meze delavcev, ki skrbje za vzdrževanje cestnega tlaka, za K 12.000.

Sklenilo se je, da se zahteva za vsprejem k mestni požarni brambi starost najmanj 30 let in za stalno umirovljenje 60 let, s pridatkom, da je dovoljeno posameznikom prositi umirovljenje že v starosti 55 let.

Nadalje je vsprejel mestni svet predloženi novi statut obč. plinarne z dostavkom. sv. dr. Cuzzi-ja, da se spremeni naslov, ki naj bo odgovarjal dejanski funkciji.

Brez debate se je sprejela sprememba tedenskega živinskega sejma na Opčinah v mesečnega ki se ima vršiti 4. vsakega meseca.

Isto tako se sklene upeljati z početkom šolskega leta 1903/9 francozki jezik kot fakultativen šolski predmet na občinskem gimnaziju, toda samo za višje razrede.

Kot člani gimnazijske deputacije so bili izvoljeni m. sv. dr. Cuzzi, dr. Daurant in dr. Ruser, realne deputacije m. sv. Risigari, Hermet in Vivante, v nadzorstveno komisijo dekliskoga liceja m. sv. Gazzolini, dr. Valerio in Wieselsberger.

Pri nasvetih enketne komisije radi draženja živeža tikajočih se ribjega trga se je razvila dolgotrajna debata, ktere se vdeleželi m. sv. Ravasini, dr. Morpurgo, Lucatelli in Cuzzi, referent A. Filippi, nadioženir Boccasini in magistratni asessor dr. Manzutto. Vse predloge se je vsprejelo z izjemo onega, s katerim se prepušča izvažanje rib, ki se prinese v ribjo tržnico, onim stalnim prodajalcem s prve ali druge roke, kojim je zagotovljen prostor in skladišče na trgu. Glasom omejenih sklepov se med drugim dovoli za inozemstva importirane na trg prinese ribe premije od municipalne delegacije; dražbo se proglasi za obligatorično pri ribah, košarjih in mekušcih; o dražbi se mora cene javno naznaniti; krošnjariti z ribami je prepovedano.

Z ozirom na pozno uro se je odložilo razpravljanje o dveh še ne rešenih točkah dnevnega reda na prihodnjo sejo in se zaključilo javno sejo ob 9. uri.

V nato sledeči tajni seji se je pooblastilo upravni svet mestne plinarne in elektrarne, da sklene z gosp. Henrikom Sospisio kot tehničnim ravnateljem najemniške pogodbe za sedem let od 1. avgusta t. l.

Beležimo in zapomnimo si! „Il Lavoratore“ je ves iz sebe od radosti zbog izvolitve d. r. a Rittossa v 6. volilnem okraju v splošni kuriji istrski za deželni zbor. Mi mu ne bi kalili danes veselja s konstatacijo, da je bila ta izvolitev zagotovljena v tistem hipu, ko so se italijanski nacionalisti odločili, da oddado svoje glasove za socialističnega kandidata; niti bi mu ne grenili veselja s konstatacijo, da so bili ravno predčerašnjim socialni demokratke na Dunaju popolnoma poraženi in da je celo njihov dr. Ellenbogen padel. Pišemo pa te vrstice, ker je „Lavoratore“ v svojem navdušenju vpel v svoj slavošpev par fraz, ki so vredne, da jih beležimo in si jih zapomnimo, ker vsebujejo pripoznanje nam že davno znane, a od socialne demokracije navadno oporekane — javne tajne.

Na enem mestu pravi, da je italijansko prebivalstvo slavilo zmago!! — Jugoslovanski socialisti evo vam plačilo za vso večno tlako kakor priveska socialne demokracije!

Druga fraza označa poraz klerikalcev kakor poraz — slovanskih nacionalistov!

Druga fraza spopolnjuje prvo v smislu, da je na volitvah minole nedelje italijanstvo slavilo zmago nad Slovanstvom Istre!!

„Lavoratore“ jednostavno ne pozna slovanskih sodrugov, ker govori o „popolazione italiana dell' Istria“. O žalostna uloga — priveska!

V tem hipu so pač „Lavoratoru“ silili resnični občutki v pero in bil je odkritosrčen. Mi pa beležimo to in si zapomnimo.

O naših družtvih. Prejeli smo: Posebno v zadnji čas opažamo v raznih pevskih družtvih neko mrtvilo. Kaj je temu vzrok? Mnogokedo mi odgovori: Vzrok je občinstvo, ki se ne zanima več za pevska društva. Je že prav; nekaj je krivo tudi to, nikakor pa ni to glavni vzrok.

Občinstvo, ako vidi napredek, ima tudi simpatije do dotičnega društva. Po mojem mnenju je glavni vzrok stagnacije v naših družtvih nesloga in nestrpnost mej članov. Kolikrat prihaja radi malenkosti do velike družtvene krize.

Če je kak član nekoliko zmagojši, že misli, da lahko dela, kar hoče; nima pa na misli, da je društvo za narod, a ne za osebo.

nosti. Večkrat se dva spričkata, a mesto bi ob takih prilikah prevladoval razum, se dogaja navadno, da ta ali oni odstopi in potem opravlja okoli društvo in mu odganja simpatije. Je-li to narodno? Res je, da vsaka glava ima svojo pamet, ali, kdor je naroden, ne bo gledal na vsako malenkost. Jaz kakor član več društev, imam priliko opazovati delovanje istih in uverjen sem, da bi naše društveno življenje bolj cvetelo, ako bi ne bili navedeni vzroki resnični. Te razmere se morajo predrugačiti. Vsakdo, kdor je vstopil v društvo, imel je pred očmi, da društvo je najprej narodno, potem še-le zabavno. Osebnosti naj izginejo in ako se je kaj pripetilo, naj se stranki poravnata. Na to naj vplivajo odbori ne pa da še podžigajo sovražstvo, kakor se je že večkrat pripetilo. Upam, da bodo te vrstice zadostovale in da se za naprej v naših društvi prične svežejše in narodno, ne pa osebno delovanje, k čemur mora pripomoči vsaki v resnici narodni član.

Nova mlekarina. Slav. občinstvu priporočamo novo mlekarino v ulici S. Nicolò 29, kjer se dobiva pristno mariborsko mleko kakor tudi čajno maslo in sveža jajca.

Tržaška mala kronika.

Poneverjenje. Ludovik Simonitti, star 18 let, iz Gradiške, stanujoč v ul. G. Gozzi, nezaposlen, je bil včeraj aretiran v prosti luki na zahtevo trgovca Antona Mandella, ker si je na goljufiv način dal izročiti znesek K 100, katere je potem zafrekal. Izročen je bil sodišču.

Milli svak. Na zahtevo Antona Mayonškega je bil včeraj aretiran njegov zet Karl Tiberio, star 36 let, iz Trevisa, ker je brez nikakega razloga pretepel obe njegovi hčerki, Antonijo, 30-letno, in Marijo, 38-letno.

Med mesarji. Romano Cocito iz Vidma, mesar, je bil citiran na policijo, ker je ob 7. uri in pol pred sinočnjem skupaj z drugimi prišel v mesarno Tomaža Zadnika na trgu S. Giovanni in oblastno zapovedal gospodarju, naj zapre mesarno. Grozil mu je in rekel: „Prokleti Čič, pojdi delat račune v gostilno!“ — Priznal je besede.

Krvav pretep v Šklednju. Sinoči je bil Marij Fonda, star 18 let, sin jestvinčarja v Šklednju, v gostilni „Al buro“ v prepiru s kvartopirci težko ranjen z bodalom. Dobil je rano na desnih prsih, poškodbo jeter in urezno rano na podbradku. Ranitelja so aretirali.

Padel Angel Sefin, star 26 let, je bil včeraj vsprejet v X. oddelku bolnišnice, ker si je vsled padca zlomil levo golenico.

Smešnica. A.: Dober dan, prijatelj, posodi mi štiri krome. — B.: Rad bi ti jih dal, ali jaz imam pri sebi le eno kromo. — A.: No, le sem jo daj, potem mi ostaneš dolžan še tri krome!

Kotedar in vreme. — Danes: Simon in Juda ap. — Jutri: Zeno in moj. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19° Cels. Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: — Oblačno, s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku slabše vreme, potem počasno boljšanje.

Naše gledališče.

Gospod Knaflič, ki je radi svojega odhoda iz Trsta moral odložiti intendantco slovenskega gledališča, se je poslovil od odbora dramatičnega društva in igralskega ensembela, ki mu ohranila neizbrisani in hvaležni spomini. Indendantske posle je za tekočo sezono prevzel predsednik Dramatičnega društva prof. dr. Merhar.

Za prihodnje praznike pripravlja naše gledališče tri predstave. Na dan Vseh svetnikov, v nedeljo 1. novembra, bosta dve predstavi: popoldne ob znižanih cenah ljudska predstava igre „Mlinar in njegova hči“, zvečer Roseggerjeva ljudska igra „Na sodni dan“. V ponedeljek, na dan Sv. Jušta, bo repriza Ohornove igre „Bratje Sv. Bernarda“.

Tržaška gledališča:

POLITEAMA ROSSETTI: Danes se vprizori prvič od 1. 1895. Smareglia opera „Istrska svatba“, ki je pred kratkim dosegla velik uspeh na Dunaju.

FENICE: Danes se otvori operetna sezona Magnanijeve družbe s Straussovo opereto „Pomladni dih“ (Frühlingsluft).

Društvene vesti.

PEVSKO DRUŠTVO „ZARJA“ v Rojanu uprizori v nedeljo dne 1. novembra (na dan vseh Svetih) žalostno v petih dejanjih „Mlinar in njegova hči“.

Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina 60 st., Sedeži 40 st. Predstava se vrši v dvorani „Konsumnega društva v Rojanu“.

Plesno šolo za začetnike otvori „Čitalnica“ pri sv. Jakobu danes sredo ob 8 uri in pol zvečer. Kdor se želi učiti plesati, naj ne zamudi te prilike.

Nadalje naznanja „Čitalnica“ da priredi v nedeljo 1. nov. prvi plesni venček v društvenih prostorih in da se bo vršil nadalje ples vsako nedeljo in praznik.

Akad. društvo slovenskih agronomov „Kras“ je na svojem 1. občnem zboru zimskega tečaja izvolilo sledeči odbor: predsednik cand. ing. agr. Albert Vedernjak, podpr.

cand. ing. for. Vojko Koprivnik, tajnik: stud. forest. Vatroslav Kraut, blagajnik: stud. forest. Zmagoslav Starovašnik, knjižničar: stud. forest. Radovan Pleško, namestnik: stud. forest. Savo Bratina, preglednik: geom. et can. cult. ing. Dragotin Gustinčič, cand. ing. forest. Gustav Hršič.

Darovi.

Za „Dijaško podporno društvo“ je daroval g. Josip Vatovec na Vrdele K 10. — (Denar hrani uredništvo).

Odbor „Nar. Čitalnice“ v Rojanu se najtopleje zahvaljuje vsem darovalcem za podporo v nabavo knjig prepotrebne čitalniške knjižnice. Darovali so sledeči gg.:

Dr. Otokar Rybář K 3, dr. Slavik K 3, po 1 K: prof. Mandić, Kovač, Josip Luin, Ivan Millonig, Cvek, Dragotin Gabriel, Miče Č., Branko Ožbalt, Karl Samec, N. N., N. N., Cink F., 60 st. Šega; po 40 st.: Venutti, A. Luin, Schray; po 30 st.: Nabergoj Alojz, Turk, Škerl Ivan; po 20 st.: Žuljan Benedikt, Anton Pavlič, Franc Černjič, Kranc. Iskrena zahvala vsem! Za nadaljne darove se obrača odbor do vseh slovenskih rodoljubov. Knjige in dopisi radi knjižnih daril naj se blagovolijo pošiljati na sledeči naslov: Miloš Udovc, Škorklja 385 I, Rojan, Trst.

Za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro je nabral g. Josip Pregarc v Dolini v gostilni dež. posl. Pangerc mesto venca na krsto pokojnemu Josipu Žerjal iz Boljuna 12 K 56 stot.

Vesti iz Goriške.

Iz Velikega Repna. Neki dopisnik v „Edinosti“ je mahnil po županu radi pomanjkljivosti na dostavljanju poštnih pošiljatev. Dopisnik pa ni bil dobro poučen v tej stvari, ko trdi, da se župan in pismonoša ne ravna po predpisih.

Dovolite, da nekoliko pojasnim, v koliko zadevije župana odgovornost na vršenju poštne službe. Do leta 1903 je moral občinski sluga hoditi na pošto v Sežano po pisma in sicer po dvakrat na teden. Za dostajanje na dom se mu je plačevalo po 5 nrv. za pismo. Od leta 1903 pa je naša pošta na Opčini. Sluga je imel torej veliko bližje. Nosil je tudi tjakaj pismo proti primerni pristojbini. Med gradnjo državne železnice je bilo poštno ravnanje prisiljeno namestiti selskega pismonoša, ki je donášal pisma v našo občino in moral je od nabiralnika do nabiralnika ob določeni uri, da je vsprejemal oddana pisma. Ker se pa ljudje niso brigali za došla pisma se je poslužil 14. paragrafa službenih pravil, ki določa, da mora v takih slučajih občina prevzemati pisma. Nekoliko časa je puščal sel pisma v znani prodajalni Ivana Škabarja v Vel. Repnu, kjer je tudi poštni nabiralnik. Ali, ker ljudje niso prihajali po pisma, se je Škabar rešil te neprijetne naloga. Na to sem podpisani župan dovolil, da je poštni sel puščal pisma v občinski pisarni. Ali zopet so bili nedostaki in sitnosti. Na to sem pa na podlagi starejšinskega sklepa vložil na c. k. ravnateljstvo v Trstu prošnjo, na katero je ravnateljstvo odgovorilo, da se dostavljanje poštnih pošiljatev za trgovce v Velikem Repnu, za občino, za županski urad in šolsko vodstvo ima vršiti po selskem listonoši z Opčin. Istotako se ima uostavljati na dom vsaka vknjižena poštna pošiljatev, na kateri bremene pristojbine. — Druga pisma se imajo puščati v občinskem uradu in naj jih dostavlja občinski sluga. Radi tega načina dostavljanja ni bilo čuti doslej posebnih pritožb. Da pa nedobiva vsakdo točno svojega pisma, to je umevno ob veliki razsežnosti občine. Za to bi morala biti nastavljena dva selska pismonoša, kar pa se iz oficijelnih razlogov ne da doseči.

Takov je bil odgovor ravnateljstva v Trstu. A od kje naj občina vzame potrebna

Direktni dovoz štajerskih kokoši in ajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.** Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznano kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolizla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Cine-Music-Hall-Mondial

Edini v Trstu. Ul. dell' Istria 6, Hrib sv. Jakoba. Edini v Trstu.

Žive in govoreče slike.

Vsako soboto in sredo nov vsprej, absolutne novosti.

Od srede 28. do petka 30. oktobra:

Vonj policijskih psov

komično.

Mora in sladke sanje

krasna fantazija.

MALI SAVOJEC

pretresljiva drama.

CINEMUSIC:

HOSEN-COUPLET

Hlapec proti svoji volji

komično.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D' Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.

Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

HENRIK STIBELJ in drugi

Velika zaloga plaščev

dolgih paletot, jop, oblek, kril in bluz za gospe in gospodične. Obleke in površniki za dečke in deklice vsake starosti. --- Cene zmerne.

Giorgio Jess fu G.

Trst, ulica Barriera vecchia šte. 15.

MATO IVETA

svršeni tehničar i činovnik „Jadranske Banke“

preminuo je danas od teške bolesti u dobi 30. godina u bolnici Marije Magdalene.

Ožalošćeni otac Miho, brat Dr. Niko i sestre Marija udata Janak, te Ana i šurjak Dr. Janak, zajedno s ostalom rodbinom priobćuju tužnu vijest žalosnijem srcem svim poznatima i prijateljima.

Zadušnice će se služiti dneva 30. u petak u 9. sati u cerkvi sv. Antuna Novog.

TRST - DUBROVNIK, 27. 10. 1908.

Ucviljena obitelj.

CARLO GORTAN Zaloge olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno. TELEFON 865.

sredstva? Mari ni občina dovolj obremenjena z drugimi stroški? Mari naj si radi par letoviščarjev naprti še to breme? Saj vidimo, kako težavno plačuje kmet darke in dokaže!

Do poštnega ravnanstva naj se torej obrne, komur naše poštne razmere ne ugajajo, ne pa da napada nedolžnega pismonoša in župana. Ta poslednji je dolžan čuvati občinsko premoženje, ne pa da bi trošil poštenu zarodo na korist.

Celo to očitno županu, da sam opravlja tudi službo sluga. To pa je njegova zasluga, ako skuša ustrezati občinstvu. Ni res, da je bil občinski sluga odslovljen brez vzroka, marveč je resnica ta, da je obolel in da ga drug človek nadomestuje, ki pa se mora tudi z drugim delom mučiti in ne more vsemu kaj.

Tudi jaz želim, da bi se poštne razmere pri nas zboljšale, ali krivde naj se ne meče krivično na župana.

Jarnej Lazar,
župan.

Razpis natečaja. Pri c. kr. okrožni sodnji v Gorici je razpisana služba pisarniškega pomočnika.

Tečaj za čevljarje se otvori v Gorici na prizadevanje zavoda za pospeševanje obrti. Tečaj bo trajal od 16. novembra do 19. decembra 1908.

Vesti iz Istre.

Tragična usoda. Rodbino Žerjal iz Boljunca je zadel hud udarec. Še le pred nekaj tedni je sin Josip odšel k vojakom v Pulo. Predvčeršnjim pa je tamkaj nenadoma umrl. P. v. m!

Misliti pa si moremo neizmerno žalost ubogih starišev.

Iz Mačkollj. Volitve so minule, boj je končan; sedaj čakamo volilci poročil o teh bojih; vsakdo se zanima, kdo da je zmagal. Tako tudi mi. Naša mala, a zavedna vas se mora tudi lahko ponašati s tem bojem. Naši možje niso bili med zadnjimi v tem boju ter so šli (z malo izjemo) vsi složno kakor en mož v boj za našega zaslužnega moža, ki je vreden našega zaupanja. Upamo, da se ne varame.

Ta mož, v katerega stavimo veliko zaupanje, je naš občinski župan Josip Pangerc v Dolini.

V naši vasi imamo trojico vrlih mož, ki so mnogo žrtvovali v naši vasi in si prizadevali, da so ljudstvo kazali pravo pot ti možju so: naš občinski zastopnik Ivan Smotlak, Josip Smotlak, bivši občinski zastopnik in Josip Olenik.

Ti možje uživajo veliko zaupanje v naši vasi. Mnogi so bili ob sedanjih volitvah krivo poučeni ali poštena volja teh mož je premagala vse ovire. Mi kakor zvesti volilci vrliga našega Pangerca smo uverjeni, da on tudi na mesta deželne poslanca ne pozabi na nas in da bo krepko branil naše koristi.

Posebno mu polagamo na srce skrb za izboljšanje naših zelo slabih cest; peče nas tudi še posebno tisti nesrečni lovski zakon, ki nam prizadevje neizmerno škode.

V trdni nadi, da se bo v deželnem zboru jemalo v poštev te naše pritožbe in želje kličemo svojemu novoizvoljenemu poslancu: Bog ga živi!!

A. S. v imenu vseh volilcev.

Vesti iz Kranjske.

Nesreča na lovu. Lovec ustrelil lovca. Preteklo nedeljo je v Loškem potoku na lovu ustrelil lovec svojega v bližini stoječega tovariša Iv. Lavriča. V gosti megli se je Lavrič preveč približal svojemu sosedu, baš ko je ta sprožil na mimobežno zver. Nesreča je hotela, da je kroglija zadela Lavriča v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v sosedno vas, kjer je v nekaj urah izdihnil. Lavrič zapušta ženo s 6 otročiči, najstarejša 12 let.

Vesti iz Štajerske.

Ustrelil se je v Gradcu v soboto 18-letni trgovski akademik Jože Rožkar iz Ptuj.

Vesti iz Koroške.

Glavo je odrezal v Pušavi pri Beljaku neki kočar fantu, s katerim je popival, a sta se pozneje sprla in stepla. Najprej je fanta ubil in mu potem popolnoma odrezal glavo.

Razne vesti.

Ustala od smrti. Iz Deve na Ogrskem poročajo, da je v občini Petroszeny umrla neka ciganka, po imenu Kovač. Truplo so položili v krsto. Vsa rodbina je jokala okoli krste. Naenkrat se je začelo truplo premikati in se je dvignilo v krsti. Sorodniki ciganke so od straha zbežali in poklicali orožnike. Ciganko, za katero se je mislilo, da je mrtva, so prenesli v posteljo, kjer so jo nekoliko časa negovali in sedaj je popolnoma zdrava.

Srbski vohuni v Avstriji. — Zaplenjene puške. — Avstrijske varnostne odredbe. — Zagrebški listi poročajo, da je srbska vlada v Avstrijo poslala 30 častnikov s ponarejenimi potnimi listi, da opazujejo gibanje avstrijskih čet in vodijo vtihoapljenje orožja v Srbijo. Odšli so v Mitrovico, Zagreb, Zader in Dubrovnik. Brez dvoma jih bodo kmalu dobili in poslali, od koder so prišli. — V Zemunu so zaplenili 40.000 pušk in 10.000 revolverjev za Srbijo. — Hrvaški pešpolk št. 70 je prevzel varnostno službo ob črtanovskem predoru na obrežju Save.

Soba se odda velika ali mala lepo opremljena, hoteč tudi hrano. Via Commerciale 5, III. 1701

Soba s hrano odda se pri slovenski obitelji. Via S. Francesco št. 29, vrata 2.

Učenca trgovina jestvin sprejme takoj. Ponudbe pisati Sub „TRGOVEC“ glavna pošta.

Polovica skladišča se odda. Naslov pove „Ins. oddelek“ Edinosti. 1696

Babica Josipa Štok sprejme v lastno hišo porodnice. Familijarno ravnanje. — Preskrbeti se vzdrževanje novorojenčkov. — Kjadin 208, Sv. Alojz. 1700

Gospica večja slovensčina in nemščina, tudi v pisavi, išče službe v skladiščih mlekarne ali pekarni. Ponudbe pod „Nujno“ na „Ins. oddelek“ Edinosti. 1694

Prodaja oblek, površnikov, paletota za moške in dečke. Plačilo na obroke. K. Ostoris, ulica S. Giovanni 16, I. o, tik Restavracije „Cooperativa“ ex Hacker. 1695

Išče se mlada učiteljica za deklico. Naslov pove Ins. oddelek Edinosti.

Nove sode iz hrastovega lesa po K 7.50 hektoliter prodaja sodar Campo Marzio št. 14. 1679

Pohištvo rabljeno v jako dobrem stanu se proda po nizki ceni. Natančneje se izve v gostilni „pri stari breskvi“ ulica Belvedere št. 17. 1651

Odda se mala sobica za 8 K. Ulica Ruggero Manna št. 11, vrata 2. 1676

Prodajalnica zgotovljenih oblek za moške in ženske.

Obleke za otroke od 70 do 80 krajcarjev naprej.

Volnene nogovice, bluze, srajce za moške in ženske, pletenine, zgotovljeni predpasniki itd. Najzmerneje cene.

Amelia Martinico

Trst, ulica Barriera vecchia št. 19

V moji filijalki na Opčinah št. 176

pristno vino

iz mojih poreških kleti

Teran v sodih od 56 litrov . . .	po 24 stot. liter
„ v steklenicah za dom . . .	36 „ „
„ v lokalu . . .	40 „ „
Beli burgundec v sodih 56 litrov . . .	32 „ „
„ v stekl. in v lokalu . . .	48 „ „

Za večje množine, cene po dogovoru toliko na Opčinah, kolikor direktno v Poreču.

Udani **G. STANICH** posestnik.

Odpri se je na novo urejena trgovina

z zgotovljenimi oblekami

za gospode, gospe in otroke.

pod tvrdko **BOHINEC & Co.**

v ul. delle Torri 2 Palača Diana (za cerkvijo sv. Ant. novega)

Zasiguramo solidno in točno postrežbo ter najnižje stalne cene in prosimo za obilni obisk.

Stenic ni več! „DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu. „DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano

Steklenice po K 4.20, 2.30 in 1.50.

Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah.

Iščejo se povsod zastopniki.

Nuova Lattieria

TRST, ulica San Nicolò št. 29

prodaja pristno mariborsko mleko

Dnevni dohodi čajnega masla in jajc. — Postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu. —

Odpri se je

v ulici Belvedere št. 34

Velika in dobro preskrbljena zaloga Napoljske in bolonjske zmesi

s pridejano tyornico domače zmesi vsak dan sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI.

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Bachi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Prodajalnica in pekarna P. PETERNEL

je preložena iz ulice Giulia 76

v Vrdelo št. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran. Jos. je zopet dovoljeva sedanjemu lastniku P. PETERNEL

PEKARNI in SLASČIČARNI

ALOJZ GUL

Piazza Caserma 4 in Via Caserma 17

sta na novo opremljeni

in preskrbljeni z najmo dernejimi stroji. Kruh iz moke I. vrste, svež 4-krat na dan. Najfinije slasčice. Velika izbira moke prve vrste. Likerji in vino prvih tu- in inozemskih tovarn. — Moke iz prvih a. o. mlinov. POSILJATVE NA DEŽELO. VELIKA IZBERA FAV

Odlikovana tovarna glasovirjev

E. WARBINEK

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12

(vogel Corso—Via Nuova)

SPECIJALITETA pianinov, glasovirjev svetovnih tvrdk STEINWEY in JONS v New-Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji.

Izposoja. — Menjuje. — Daje na obroke. Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

V ulici Belvedere št. 55

se je odpri

nova čevljarnica. Prodaja se izdelano obnavlato ter novo po meri

Poprave se izvršujejo po najzmernejših cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča pod geslom: SVOJI K SVOJIM! udani

Josip Godina.

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela

obstoječe od leta 1852

Sprejme se tudi popraviljanja.

Shajališče v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob.

VELIKA ZALOGA

PRAZNIH BUTELJK

Trst, via delle Ombrelle 5

TELEFON št. 18-49

GUIDO e UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjea

za refošk.

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1 1/2 litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamejo se doposiljanje na deželo.

Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Trpežna ženska krila

po ceni! Gladke K 1.50 komad; črtane K 1.70; karirane K 1.90. — Posiljanje po poštne povzetju. Zavoj 5 kg 7 komadov. Manjša naročila se ne jemljejo v poštev. Prodajalcem popust. — Kondicije po naročilu. — Gustav Weissenstein v Bystrém u Poličky.

Prave kranjske klobase!

Priporoča P. N. občinstvu, posebno gostilničarje.

Klobase so iz samega prašičevega mesa delane in najboljšim okusom.

Razpošilja se po poštne povzetju. Komad 40 stotink.

Ivan Oblak

pošta Ziri (Kranjsko)

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke

in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

F. Pertot

urar I. vrste

Trst ul. Poste Nuove 9

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
cene zmerno. Počkaj & Kogl.

Hotel Balkan